KASTRE VALLA
INFO-LEHT
Aprill 2019

SELLES LEHES:

LK 2 Kauni kodu konkurss
LK 3 Puuetega inimeste eluaseme füüsilise kohandamise projekt
LK 4 Valguskaablivõrguga liitumine
LK 7 Segakoor Rõõmusõõm 5
LK 8 Sillaotsa kool – liikuma kutsuv kool
LK 10 Kastre kandi kuulsad maadlejad

Noorte tehnikahuviliste avardunud võimalused

Kastre vallas on kahe uue tehnikaringi näol tekkinud väga erilised võimalused neile, kel suur kirg tehnika ja autode vastu. Lange Motokeskuses käivitub 13. aprillil kardikool, mis tähendab 6-aastastele ja vanematele huvilistele võimalust treenida enesevalitsust, distsipliini ja sõiduoskusi. Professionaalse juhendamise all saab korraga grupis osaleda kuni 10 sõitjat. Suurema huvi korral tehakse gruppe juurde. Kardikooli esmane eesmärk pole mitte koolitada tulevasi võidusõitjaid, vaid soov lisada kärmele kiirusega kohanemisele ka harjumine ohutundega. Ehkki kursus on mõeldud ca 10-korralise blokina, on võimalik osaleda ka neljaosalises sessioonis (ehk minimaalselt üks kuu). Gruppi registreerumine toimub kodulehel langemotokeskus.com.

Samas on Lange Motokeskusesse saabunud uued 2-6-aastastele lastele mõeldud elektrikardid esmaste sõidukogemuste hankimiseks. Need on spetsiaalsed kahekohalised kardid, mis hakkavad sõitma turvaliselt spetsiaalselt lastele mõeldud rajal. Tegu on nii värskete kartidega, et taolisi on hetkel maailmas veel vaid ühes motokeskuses Norras. Elektrilised lastekardid võimaldavad reguleerida tippkiirust ja helitugevust. Värskeim teave ja lisainfo on leitav facebook.com/LangeMotokeskus.

Melliste külas Sassitalus on aga 16. märtsil alustanud noorte tehnikahuviring, mis toimub laupäeviti üle nädala ja kestab neli tundi. Kui kevadel saavad noored alles „nuusutada“ põnevat tehnikamaailma, siis sügisest on plaanis juba koos käia iganädalaselt. Vähemalt praegusel kevadisel hooajal on tehnika huviring huvilistele tasuta. Esimestel kordadel on ringis osalenud 7-8 noort, kes tegelesid maastikuauto LUAZ taastamisega ning kõik uued huvilised on oodatud. Lisainfo facebook.com/maksakolhoos.

Lange Motokeskusese hooaeg 2019

13.aprill alustab huviring Kardikool
9.-11. mai Eesti Meistrivõistlused Kardisõidus
19. mai sarja Talendid Rajale 6. etapp
2.juuni Supermoto Eesti Meistrivõistlused
3.juuni - 31.juuli Lange Kardikunn 2019 ajasõidud
16. juuni Eviko Suusarull
10. august Lange Kardikunn finaalsõidud
31. august - 1. september EM motokrossis

toimetus

Elektrikardiga võivad sõita lapsed alates 3. eluaastast. Foto Lange Motokeskus

Noored LUAZ-i kallal. Foto Mäksa kolhoos

Aasta naine 2018 on Anne Laur

Anne Laur. Foto Jane Võsso

8. märtsil Võnnu kultuurimajas toimunud naistepäevapeol valiti esmakordselt Kastre valla "Aasta Naine". Anne on põline Kurepalu küla elanik. Koolis käis ta Sillaotsa Põhikoolis ja Ülenurme Gümnaasiumis. Praegu on tema igapäevane töö posti laiali kandmine. Igapäevatöös puutub Anne kokku palju vallarahva murede ja rõõmudega. Teda ei jäta külmaks kellegi mure, mida oleks väiksemalgi määral võimalik lahendada.

Anne sõidab palju vallas ringi ja tänu oma tööle ei jää märkamata meie kaunid kodud, mida vaja tunnustada valla kaunite kodude konkursil. Anne on Kurepalu rahvateatri ellukutsuja, hing ja eestvedaja. Läbi aastate on ta lavastanud erinevaid teatritükke. 2018. aastal sai EV 100 raames kingitusena kogukonnale lavaküpseks Urmas Lennuki näidend „Koidula", mis pälvis vallarahva tunnustuse. Etendus toimus kaks korda (Kurepalus ja Võnnus) puupüsti täis saalidele. Kuuldavasti on neil kava teha veel üks etendus käesoleva aasta suvel. Anne lavastab alati väga pühendumusega ja etendus peab saama ideaalilähedane. Tal on oma nägemus ja näitlejate valik põhjalikult läbimõeldud. Tal on oskus kaasata erinevaid kollektiive rikastamaks etendust. Teadupärast on suure rahvahulga etendusse kaasamine küllaltki mahukas ettevõtmine (prooviaegade leidmine kõigile sobival ajal), aga ta saab hakkama ja ei tee allahindlust ei endale ega näitlejatele. „Koidula" lavastamise eest tunnustati Annet Tartumaa Omavalitsuste Liidu poolt tänukirjaga ning Kastre valla Aasta sündmuse 2018 edetabelis jõudis etendus auväärsele kolmandale kohale.

Peale näitlemise on tal veel mitmeid teisigi hobisid. Peamiseks on laulmine, mida Anne on harrastanud aastaid. Nii on ta kaasa löömas naisansamblis Nagumerelaine, keda nägime Vanemuise kontsertsaalis koos suurejoonelise kontserdiga „Horoskoop 50". Saanud sealt tuntust, tuuritavad koos kuulsate lauljatega (Heidi Tamme jt) erinevates Eestimaa nurkades. Veel on ta tegev laulukooris Rõõmusõõm (millest ongi väiksema koosseisuga Nagumerelaine välja kasvanud), kes osaleb ka sellel aastal toimuval suurel laulupeol. Rõõmusõõm, mille üks alustalasid on ka Anne, tähistab sel aastal juba viiendat sünnipäeva. Lisaks on ta lahkelt oma häälega toetamas meie valla teisi laulukoore, et neil ikka hästi läheks ülevaatustel.

Aktiivselt panustab ta oma aega ka kohaliku kogukonna tarbeks. Anne on alati oma hingega kodukandi tegemistega heaks väljas. MTÜ Kurepalu Külaseltsi sünnil on suur osa Anne algatust. Nii korraldatakse igal aastal külaseltsi eestvõttel perepäevi, talgupäevi jne. Ka 2018. aastal toimusid külaseltsi talgupäevad, mille raames koristati vana kuur, korraldati jõululaat jne.

Anne on öelnud, et „Kui sa tahad riigilt midagi saada, siis pead ka ise midagi kaasa andma".

Seega leiab Anne, et iga inimene võiks teha midagi vabatahtlikku meie ühiskonna jaoks. „Ei pea iga asja eest raha saama, seda enam, kui sa ise elad siin," lisas Anne.

Kultuur ongi selline rahanõudev tegevus, aga saab ka hea sõna ja väheste vahenditega. Annel on julgust ja tahtmist teha ja teha hästi ning julgustada kõiki kaasa lööma. Kuna Annele on tähtis kogukonna tegevus, on ta olnud aastaid volikogu kultuuri- ja spordikomisjoni liige, seejuures mitte liikmeks olemise pärast, vaid selleks, et ikka oma sõna ja mõtte julgelt välja öelda.

Peale oma hobide, mida ta väga armastab, on tal armastav pere, tänu kellele ongi Annel võimalik olla see, kes ta on. Annel on alati korras ja hooldatud kodu. Anne on suurepärane vanaema väikesele Ruudile. Palju, palju õnne!

toimetus

Kastre vald kuulutab välja heakorra konkursi „Kaunis kodu 2019"

Konkursi "Kaunis Kodu" eesmärgiks on Kastre vallas heakorrastatuse tõstmine, elukeskkonna kaunimaks ja puhtamaks muutmine ning töö- ja elamiskultuuri au sisse tõstmine.

Konkurss toimub viies kategoorias:

- kauneim eramu (reeglina tiheasustuses ja väiksemal maa-alal paiknevad kodud);
- kauneim maakodu (suuremal maa-alal paiknevad kodud. Hinnatakse otseselt taluhoonete mõjusfääri kuuluvat eluruumi – taluansamblit koos õue, aia- ja peenramaaga);
- kauneim sotsiaal või ühiskondlik hoone (turismitalud, koolimajad, seltsimajad, kirikud ja muud kultusasutused);
- kauneim tööstusmaastik (tootmishooned ja tootmistalud, farmid, töökojad jne);
- kauneim kortermaja.

Selleks, et leida meie valla kõige kaunimad, vajame ka vallaelanike abi. Kui oled märganud mõnda kaunist eramut või maakodu, ühiskondlikku hoonet, tootmismaastikku, ettevõtet, korterelamut, anna sellest teada hiljemalt **29. aprilliks 2019** Kastre Vallavalitsusele e-postile ulle.seire@kastre.ee. Teade peab sisaldama talu nime, omaniku nime/nimesid, küla ja võimalusel omaniku tel numbrit ja e-posti.

Ülle Seire
kultuuri- ja
kogukonnatööspetsialist

Kastre vald osaleb puuetega inimeste eluaseme füüsilise kohandamise projektis

Kastre vald osaleb projekti „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ teises taotlusvoorus, mille raames kohandatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi ja vallaeelarveliste vahendite toel kuni 8 erivajadustega inimese eluruumid nende vajadustele vastavaks. Sellest tulenevalt on Kastre valla erivajadustega inimestel võimalik taotleda oma eluaseme kohandamiseks toetust.

Projekti eesmärk on tagada puudega inimestele paremad elamis-, õppimis- ja töötamistingimused. Kohandamise tulemusel paraneb puudega inimeste iseseisev toimetulek, väheneb hooldajate hoolduskoormus ja loob ebasobiva elukeskkonna tõttu tööturult eemal olijatele eeldused osaleda tööturul. Eluruumi kohandamise raames toetatakse puuetega inimeste liikuvusega seotud toimingute, hügieenitoimingute või köögitoimingute parandamist.

Eluruumide kohandamise abikõlblikud kulud rahastatakse vallaeelarvest. Riik hüvitab Euroopa Regionaalarengu Fondist vallale 85% eluruumide abikõlblikest kuludest. Eluruumi kohandamise maksumuse tasumisel lähtutakse sotsiaalkaitseministri määruse lisas 1 nimetatud standardiseeritud ühikuhindadest, nende puudumise korral tegelikest ja põhjendatud kuludest. Kui kohandamise tööde tegelik maksumus ületab meetme rahastust, peab kohanduse saaja tasuma ülejäänud osa omafinantseeringuna.

Kohandamise liikide hulka kuulub näiteks platvormtõstuki paigaldus, laetõstuki paigaldus, ukse automaatika paigaldus, vaheplatvormita kaldtee rajamine, hoone välisukse ava kohandus, korteri välisukse ava kohandus, siseukseava kohandus, uksekünnise paigaldus, lävepakuta ukseava kohandus, tualettruumi (st pesemisruumi ja WC ühes ruumis või pesemisruumi) kohandus, WC-ruumi kohandus, WC-poti vahetus jm.

Kohandada saab eluruumi, mis asub Kastre valla haldusterritooriumil ning on taotleja rahvastikuregistrijärgne ja tegelik elukoht. Isikul on õigus saada sotsiaalkaitseministri määruse alusel ühe eluruumi kohandamist ühel korral.

Taotlusi koos lisadokumentidega saab esitada perioodil 22.03.2019 kuni 15.05.2019 elektroonselt digitaalselt allkirjastatuna e-postiaadressil vald@kastre.ee või paberkandjal posti teel Kastre vallamaja aadressil Kurepalu, Kastre vald, 62113. Taotlusi saab esitada ka kohapeal vallamajas sotsiaalosakonnas või Võnnu teenuskeskuses sotsiaaltööspetsialistile.

Kohanduste tegemise periood kestab teises taotlusvoorus kuni 30.06.2021.

Kastre Vallavalitsuse sotsiaalosakond kontrollib laekunud avalduste vastavust projekti tingimustele ning alates 16.05.2019 teostavad vallavalitsuse ametnikud kodukülastuse taotletud kohanduse vajaduse ja selle teostamise võimalikkuse hindamiseks. Pärast seda esitab vallavalitsus projekti tingimustele vastavad taotlused koondtaotluse vormis rakendusüksusele. Pärast Rahandusministeeriumilt koondtaotluse rahuldamise otsust tuleb taotlejal esitada vallavalitsuse sotsiaalosakonnale kohandustööde maksumuse tõendamiseks vähemalt kaks hinnapakkumust. Seejärel langetab vallavalitsus lõpliku otsuse taotluse rahuldamise ja toetuse määramise kohta.

Enne eluaseme kohandamiseks toetuse taotlemist on soovitav tutvuda eluaseme kohandamise projekti tingimustega. Projektiga seotud õigusaktid ja blanketid on leitavad valla kodulehelt.

Karmen Vetemäe
sotsiaalosakonna juhataja

Detailplaneeringu algatamine

Kastre Vallavalitsus otsustas 02. veebruari 2019. a korraldusega nr 187 algatada **Lange külas asuva Pärnavälja katastriüksuse detailplaneeringu.** Pärnavälja katastriüksuse (katastritunnus 18501:001:1221, registriosa number 4467904) pindala on 15,13 ha ja sihtotstarve 100% maatulundusmaa. Ehitisregistri andmetel paikneb Pärnavälja katastriüksusel 4 hoonet ja 7 rajatist. Detailplaneeringu eesmärgiks on sisekardihalli planeerimine. Samuti soovitakse viia varem planeeritud tegevused kooskõlla reaalsete vajadustega (eelkõige hoonete arvu ja ehitiste aluse pinna suurendamine). Planeeritaval alal kehtivad Haaslava Vallavolikogu 17. juuni 2013. a otsusega nr 86 kehtestatud Pärnavälja maaüksuse detailplaneering ja Haaslava Vallavalitsuse 29. oktoobri 2014.a korraldusega nr 307 kehtestatud Pärnavälja maaüksuse idaosa detailplaneering. Planeerimisseaduse § 140 lõike 7 kohaselt tuleb detailplaneeringu muutmiseks koostada uus sama planeeringuala hõlmav detailplaneering, lähtudes planeerimisseaduses detailplaneeringu koostamisele ettenähtud nõuetest. Planeerimisseaduse § 140 lõike 8 kohaselt muutub uue detailplaneeringu kehtestamisega sama planeeringuala kohta varem kehtestatud detailplaneering kehtetuks. Võimalike uuringute läbiviimise vajadus detailplaneeringut algatades puudub. Detailplaneeringu algatamine ei ole vastuolus Haaslava valla üldplaneeringuga. Korralduse ja korralduse lisadega (sh planeeringuala piir) on võimalik tutvuda avalikus dokumendiregistris, Ametlikes Teadaannetes ja Kastre valla veebilehel. Täiendav info: Kati Kala, kati.kala@kastre.ee, 7446521.

Kati Kala
maaspetsialist

Tartumaa Omavalitsuste Liit avab Peipsiveere arenguprogrammi

Tartumaa Omavalitsuste Liit võtab vastu eeltaotlusi Peipsiveere arenguprogrammi 2019. aasta tegevuskava koostamiseks. Peipsiveere arenguprogrammi eesmärk on aidata kaasa Peipsiveere piirkonna ja vanausuliste kogukonna elujõulisuse jätkusuutlikule säilimisele arendades kohapealset ettevõtlust, inimkapitali ja piirkonna turundust, suurendades Peipsi järve atraktiivsust ja mitmekesiselt kasutamist ning rakendades piirkonna kultuurilis-looduslikku eripära kui spetsiifilist arengupotentsiaali. Programmi rakendatakse Alutaguse, Mustvee, Peipsiääre, Luunja, Kastre ja Räpina vallas ning Tartu vallas Piirissaare ulatuses. Taotlusi võivad esitada programmi rakendamise piirkonna omavalitsusüksused ning piirkonnas tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, kui projektis kavandatud tegevused vastavad tema põhikirjalistele eesmärkidele. Eeltaotluste esitamise taotlusvoor on avatud 08. aprillist kuni 07. maini 2019. Täpsem informatsioon ja taotlusvorm on Tartumaa Omavalitsuste Liidu kodulehel www.tartumaa.ee. **allikas: tartumaa.ee**

Vallavalitsuse istungitel

01.03
- Issaku külas asuva Alliku katastriüksuse jagamisel kohanimede, koha-aadresside ja sihtotstarvete määramine
- katastriüksuste kohanimede, koha-aadresside ja sihtotstarvete määramine
- kasutuslubade andmine (Haaslava k., Hõbepaju tee 5/ Metsanurga k., Albre ja Künka/ Mõra k., Tuigo tee 2)
- enampakkumise tulemuse kinnitamine (Suure-Südame krt nr 4)
- huvihariduse ning huvitegevuse toetamine vallaeelarvest
- huvihariduse ning huvitegevuse toetamisest keeldumine
- raha eraldamine tegevustoetuseks
- avalduse rahuldamata jätmine (sotsiaal)
- koolieelse eralasteasutuse ja -lapsehoiu rahastamine
- halduslepingu sõlmimine (sotsiaal)
- sotsiaaltoetuse maksmine vallaeelarvest
- sünnitoetuse maksmine erandkorras
- raha eraldamine tegevustoetuseks (MTÜ Võnnu Vabatahtlik Päästeselts/Klubi Melliste Racing Team MTÜ)
- muud küsimused (kooskõlastus Lennupäevad, Peipsimaa toidutänav)

07.03
- maa riigi omandisse jätmiseks arvamuse andmine, koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine
- Roiu alevikus Oja tn 1b maaüksusel kavandatavale üksikelamule projekteerimistingimuste andmine
- Kastre valla 2019. aasta hankeplaani kinnitamine
- kasutuslubade andmine (Aardlapalu k., Oliivia tee 5/ Koke k., Nurme)
- riigihanke „Kastre valla kohalike kruusateede suvine hooldus 2019 aastal“ korraldamine
- riigihanke „Võnnu-Hammaste kergliiklustee rajamine“ omanikujärelevalve korraldamine
- riigihanke „Võnnu-Hammaste kergliiklustee rajamine“ korraldamine
- Võnnu Keskkooli hoolekogu koosseisu kinnitamine
- koduteenuse osutamised
- hooldusteenuse korraldamise toetuse maksmise lõpetamine
- päevahoiuteenusele suunamised
- sotsiaaltoetuse maksmine vallaeelarvest
- info ja muud küsimused (hoonestusõigus/ Võnnu Lasteaed Värvuke arengukava)

19.03
- Tõõraste külas asuva Kaeviku katastriüksuse jagamisel kohanimede, koha-aadresside ja sihtotstarvete määramine
- Kastre valla kohalikel teedel liikluse piiramine
- riigihanke „Kastre valla kruusakattega sõiduteede osaline pindamine“ korraldamine
- vallavara võõrandamine SA-le Hooldekodu Härmalõng (järelkäru)
- Tigase-Lauda maaüksusel ehitusõiguse määramiseks projekteerimistingimuste kinnitamine
- ehitusloa andmine (Terikeste külas, Lohukingu)
- ehituslubade andmine (Haaslava külas, Maarjakase tee 2, 4, 6, 8, 10)
- kasutuslubade andmine (Haaslava külas, Pajusalu tee 3/Metsanurga külas, Künka)
- teenuste hindade kehtestamine Roiu päevakeskuses
- teenuste hindade kehtestamine Poka sotsiaalteenuste keskuses
- koduteenuste osutamised
- sotsiaaltoetuse maksmised vallaeelarvest
- projektis „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ osalemise kinnitamine
- sotsiaaleluruumi kasutuslepingu lõpetamine
- sotsiaaleluruumi kasutusele andmised
- puudega lapse hooldajale hooldajatoetuse määramised
- sundvalduse seadmise menetluse algatamine
- suunatud menetlusega hanke „Kastre valla Karja tee km 0,755 - 1,505 rekonstrueerimise tööprojekti koostamine“ korraldamine
- info ja muud küsimused

02.04
- isikliku kasutusõiguse seadmine Imste külas Kruusa (91501:003:0418) kinnisasjale
- riigihanke „Kastre valla kohalike kruusateede tolmutõrje 2019“ korraldamine
- katastriüksuse sihtotstarbe määramine (Mõisakabeli)
- Lange külas asuva Pärnavälja katastriüksuse detailplaneeringu algatamine
- maa riigi omandisse jätmiseks arvamuse andmine, koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine
- Võnnu alevikus asuva Karja tee 20 katastriüksuse jagamisel kohanimede, koha-aadresside ja sihtotstarvete määramine
- maa riigi omandisse jätmiseks arvamuse andmine, koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine (Melliste, Mäletjärve)
- maa riigi omandisse jätmisega nõustumine, koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine (Aruaia)
- kirjalikult suunatud menetlusega hanke „Kastre valla Karja tee km 0,755 - 1,505 rekonstrueerimise tööprojekti koostamine“ tulemuste kinnitamine
- lihthanke nr 206960 „Kastre valla kohalike kruusateede suvine hooldus 2019“ tulemuste kinnitamine
- vabaühenduste nimekirja, kellega sõlmitakse sündmuse-, tegevuse- ja ühekordse toetuse leping, kinnitamine
- huvihariduse ning huvitegevuse toetamine vallaeelarvest
- Pedaja maaüksusel päikesepargi ehitusprojekti koostamiseks projekteerimistingimuste kinnitamine
- ehituslubade andmine (Aardlapalu k., Aardlapalu side/Päkste k., Vana-Perve)
- ehitusloa andmine (Aruaia k., Kaselaane)
- kasutuslubade andmine (Haaslava k., Kesktee 2/Pajusalu tee 5)
- koduteenuste osutamise lepingu lõpetamine
- sotsiaaltoetuse maksmised vallaeelarvest
- päevahoiuteenuse osutamisega seonduvate vormide kinnitamine
- tugiisikuteenuse määramine
- päevahoiuteenusele suunamised
- koduteenuste osutamised
- hooldaja määramise ja hooldajatoetuse maksmise lõpetamine
- üldhooldusteenuse arve osaline tasumine
- raha eraldamine reservfondist (MTÜ Võnnu Vabatahtlik Päästeselts)
- info ja muud küsimused (Lennupäevade toetuse taotlus/Kastre valla territooriumil motospordiüürituse kooskõlastamine)

Annika Pajumaa-Murov
vallasekretär

Interneti valguskaablivõrguga liitumine Kastre vallas

Internet Koju projekti raames on käimas liitumislepingute sõlmimine interneti valguskaablivõrguga liitumiseks Kastre vallas. Eesmärgiks on Lõuna-Eesti piirkonna majapidamised ja asutused ühendada kiire valguskaabli internetiühendusega tavapärase 3 000 – 10 000 euro vahele jääva liitumishinna asemel kõigest 153 euro suuruse liituja omaosaluse eest. Projekt Internet Koju valmib kohalike omavalitsuste ühenduse ja erasektori koostöös, mille viib ellu Eesti Andmesidevõrk.

Sidevõrgus hakkavad teenust pakkuma vähemalt kolm sideoperaatorit, kelle teenuste vahel saab lõpptarbija vabalt valida. Nii on tagatud operaatorite vaheline konkurents loodavas sidevõrgus. Loodavas võrgus ei ole teenuste hinnad kõrgemad, vaid kehtivad operaatorite hinnakirjas olevate pakettide hinnad. Tänaseks on esimese operaatorina koostöö kokkulepe sõlmitud Teliaga, läbirääkimised on käimas veel mitme erineva operaatorettevõttega. Projekt valmib ajavahemikus 2019 – 2021, kus põhiosa võrgust ehitatakse plaani kohaselt välja 2020. aastal. 2019. aasta suvel valmib Kastre vallas baasvõrk (märgitud Eesti Andmesidevõrk kaardil sinise joonega, (vaata www.eestiandmeside.ee/sidevork/kaart). Majapidamised ja ettevõtted, mis jäävad selle vahetusse lähedusse, on plaanitud ühendada juba 2019. aasta suvel eeldusel, et liituja on enne aprilli lõppu internetkoju.ee lehel sõlminud liitumislepingu. Lisaks sellele on Kastre vallas planeeritud pilootprojekt, mille käigus ühe asula liitujad ühendatakse 2019. aasta sügisel. Pilootprojekti asula valimisel lähtutakse sellest, kui suur protsent asula majapidamistest ja ettevõtetest on liitunud projektiga. Liitumislepingu saab sõlmida kuni 30.04.2019. Täpsem info ja liitumislepingu sõlmimine toimub kodulehel www.internetkoju.ee

Eesti Andmesidevõrk

Kriimani külaseltsi esimesed sammud

Nüüd juba peaaegu kaks aastat tagasi asutasime Kriimani Küla Seltsi – et külas elu edeneks ning et muidu hajusalt ja omaette elav külarahvas omavahel kokku saaks. Tegelikult Kriimani külal on ajalooliselt olnud üks koht, kus kokku saada – see on Kriimani mõis Kriimani järve ääres. Sellega alustasimegi üle-eelmisel suvel.

Mõis oli viletsas seisus. Kuigi kaugelt vaadates näeb see vana ja auväärne maja väljast veel üsna kobe, siis sisse minnes tuli hüpata üle jubeda prügi ja laga. Siis oli ka näha, et majast oli üle käinud rüüstajate laine, küll oli lõhutud põrandaid ja ahjusid, küll varastatud kõik mis metallist. Nii ei jäänudki seltsil muud üle, kui hakata mõisat koristama.

Mõeldud - tehtud. Külainimesed ja kaugemaltki sõbrad tulid kaasa, vallavalitsus pani oma õla tugevalt alla ning nüüd on mõisahoone vähemalt prügist prii. Ei pea sisse minnes ja inimestele näidates väga piinlikkust tundma. Rüüstamise jäljed on muidugi veel kõik näha.

Üks väärikas ja pika ajalooga mõis ei ole aga ainult maja. See on ka mõisa ümbrus, mis viimaste aastakümnete jooksul oli võssa kadumas ja samuti prügimägedesse uppumas. See oli seltsi järgmine initsiatiiv – külaelanikud võtsid kätte rehad ja saed, vald võttis enda peale prügimägede likvideerimise ning meistrimehed kutsusime ohtlikke puid maha võtma. Kõigi koostöös oleme tänaseks mõisa ümbrust kõvasti korrastanud. Maja paistab nüüd välja. Mõisa ümber saab isegi jalutada.

Eelmisel suvel hakkasime tegutsema, et mõisa ajalugu – mis tegelikult ulatub kaugesse orduaega – enam väärtustada ja seda teistelegi teadvustada. Olid ju Kriimani mõisa viimased omanikud nii kuulsad mehed nagu arst Aleksander Paldrok ja ärimees Karl Jänes.

Kirjutasime Eesti Külaliikumisele Kodukant EV100 projekti ning selle toel on nüüd mõisa ees neile kahele mehele kaks nimelist pinki. 20. augustil tegime külapikniku, kus avasimegi pingid ning rääkisime küla ajaloost ja seltsi plaanidest. Rahvast tuli palju, nii et mõisa ees sai teha korraliku ühispildi külarahvast.

Kõik need seltsi tegevused on kandnud endas soovi, et Kriimani mõisa lagunemine peatuks, mõis saaks korda ja muutuks taas külakeskuseks ning pakuks tegevust ka Kriimanist kaugemalt tulijatele. Sellest lähtuvalt oleme Kastre vallavolikogule ja –valitsusele teinud sooviavalduse, et mõis antaks seltsi kasutusse ja käsutusse.

Külaseltsi ühistegevus algas talgutega taasiseseisvusmispäeval, 20. augustil 2017, külapiknik oli täpselt aasta hiljem. Sinna vahele on mahtunud mitmeid ühiseid väiksemaid kokkusaamisi töös ja vaba aja veetmises. Nii ongi selle ligi kahe aastaga seltsil tekkinud oma traditsioonid, kindlasti korraldame külas miskit ka selle aasta 20. augustil. Kõigest sellest, mis külaselts teinud, saab lugeda ka meie Facebooki lehelt.

Kaks mälestuspinki Kriimani mõisa ees. Foto erakogu

Võib öelda, et selts on osa oma eesmärgiks võetud ülesandest juba täitnud, külaelanikud on õppinud üksteist rohkem tundma, on hakatud suhtlema, on tekkinud oma traditsioonid ja huvi küla ajaloo vastu. Et küla elaks, et me teaksime, mis on olnud Kriimanis enne ja mis võiks tulla tulevikus. Esimesed väikesed sammud nende suurte eesmärkide suunas on astutud, samm sammu haaval läheme edasi.

Vahur Kalmre
Kriimani Küla Seltsi asutajaliige

Võnnu Saunaralli tähistas juubelit

Kastres toimus meie jaoks suurejooneline sündmus 16. veebruaril 2019. Juba detsembris kõnetasid huvitatud peakorraldaja Tanel Lepikovi telefoni, et millal läheb lahti registreerimine ja saab oma võistkonna kirja panna Võnnu V Saunarallile 2019, mis juba eelnevalt välja hüütuna, jäi senise korraldusmeeskonna viimaseks saunarallitamise korraldamiseks.

Viis korda ja kuus aastat on möödas esimesest Võnnu saunarallist. Esimene sai teoks 2014. aasta veebruaris, teine aasta jäi vahele erakordsete sündmuste tõttu korraldajate eludes ning seejärel on igas 2016.-2019. aasta veebruaris Võnnus ja selle ümber toimunud kogukondlik saunaralli.

Võnnu Saunaralli kõige suurem omapära ja erilisus on kogukondlikkus, sest kohalikud elanikud avasid oma saunad saunatajatele. Samuti mõned ettevõtted nagu Saunasellid, Kamelia, Saunalahvka, Leili Jõesaun, Peramaa, kuid ka need ettevõtted iseenesest kuuluvad ju meie kogukonda. Kokku toetas ja sponsoreeris sündmust 18 ettevõtet: Kohalik omavalitsus toetas simmani korraldamist kultuurimajas.

Ainult need, kes on sündmusi korraldanud, teavad kui mahukas, tihti ka väsitav ja kulukas on korraldamine. Kui sa just ei tööta kultuuritöötajana, siis teed seda kõige muu kõrvalt nagu ikka vabatahtlikku tööd. Seepärast ja ka muudel isiklikel põhjustel otsustasimegi hõigata välja nö pärijate leidmine. Meil on suur rõõm ja rahulolu hõisata, et järgmise aasta saunaralli korraldajad on olemas ning järje üle võtnud - vähemalt on nad lubanud ning teatekibu vabatahtlikult vastu võtnud. Seega lubasime erutuses, et kindlasti oleme vanade korraldusmeeskonna tegijatena neil võistkonnana olemas 2020 aasta saunarallil! Kajastuse ja pildipanga leiate Võnnu Kultuurikildudesse (http://kultuurikillud.blogspot.com), kuhu meie fotoneiu Kersti Rüütli koondas parima. Korraldajad Tanel Lepikov ja Marju Marga kogu ülejäänud toetava meeskonnaga tänavad ja soovivad kuuma edu pärijatele!

Marju Marga
Võnnu huvikeskus

Kultuuri- ja spordisündmused

8. aprill kell 10 Roiu päevakeskuses käsitöö

15. aprill kell 10 Roiu päevakeskuses külas piirkonnapolitseinik Raido Onopa

17. aprillil kell 19.30 Priiuse seltsimajas tõsielufilm Ott Tänak. Piletid 5€/4€ (õpilased, pensionärid) saadaval kohapealt.

22. aprillil kell 10 Roiu päevakeskuses aprillikuu sünnipäevade tähistamine

23. aprillil kell 15.00 Võnnu kultuurimajas koguperefilm Maadeavastaja Pulkson. Piletid hinnaga 4 ja 3 eurot (õpilased, pensionärid) saadaval kohapealt.

23. aprillil kell 19 Võnnu staadionil. Jüriöö orienteerumine – Kastre sportliku neliku 2. etapp.

24. aprillil kell 17 ja 19 Võõpste pereklubi köögis pulgakookide tegemise õpituba. Lisainfo: voopstepereklubi@gmail.com.

25. aprillil kell 19 Võnnu kultuurimajas kontsert „Rebane ja rosinad“. Lembelaulud ja -lood lähedalt ja kaugelt. Henn Rebane - akordion ja Jüri Aarma - laul, tromboon, meloodika, termenvox-moog. Pilet 5 eurot, avatud kohvik. Kontserdil saab kuulata: Jaques Brelli šansoone armastusest, valgekaartlike vene romansse, Valgret ja virtuoosset akordionimuusikat. Lisaks laulmisele mängib Jüri ka trombooni, meloodikat ja termenvox-moogi ning tema kommentaarid on teadagi humoorikad.

29. aprillil kell 10 Roiu päevakeskuses külas sotsiaalosakonna juhataja Karmen Vetemäe

6. mail kell 18 Järvselja külalistemajas mälumängusarja finaaletapp.

12. mail Melliste külas Sassitalus „Kevadkünd“ - offroad ringraja treeningpäev kolhoosi treeningrajal.

13. mail kell 18 Beebide lusikapidu Priiuse seltsimajas. Kutsetega.

Võnnus toimus meeste korvpalli karikavõistluste turniir

Korvpalli karikavõistluste turniiril pälvis 1. koha Sarakuste palliklubi koosseisus Kaivo Kaljuvee, Jaanus Aviste, Erkki Pärtin, Toomas Pärtin, Margus Kasepalu, Rein Kilgi, Viljar Sootla, Joosep Pilliroog, Alar Aviste, Peep Kilgi, Aivo Piirsoo, Sven Kask, Märt Kilgi, Mihkel Mällo, Rein Lehtla. 2. koha sai Ökoehituse OÜ, 3. koha Mapri Ehitus OÜ ning 4. koha Ylicool. Tänan võistluste toetajaid: Kastre vallavalitsus, Võnnu KK, Alan Pallandi, Silver Solba, Allan Aviste, Marcus Paulson, Rain Solba.

Roman Noormets
võistluste peakohtunik

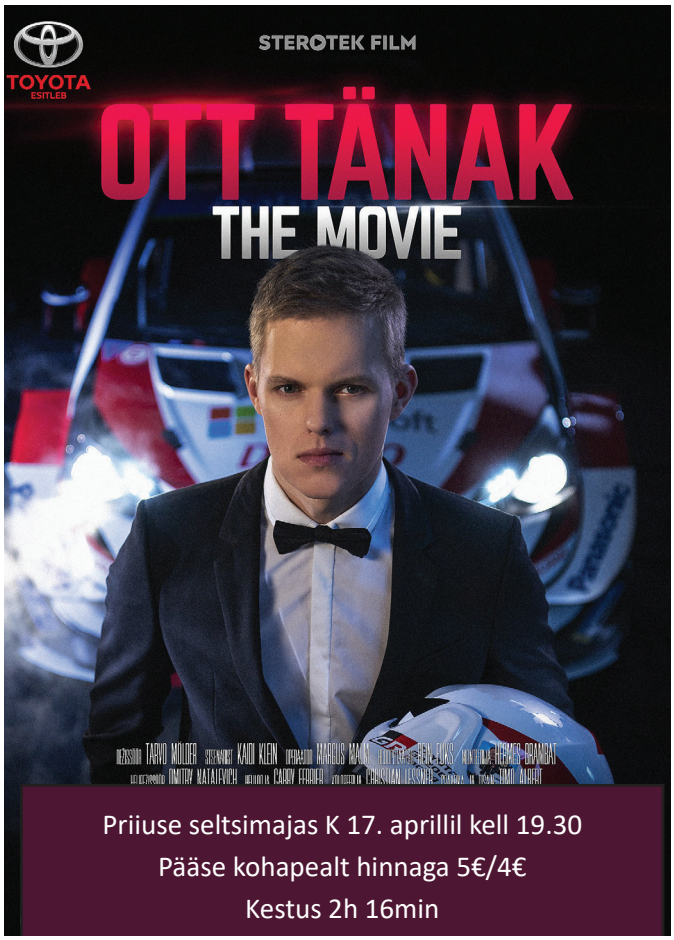

Melliste tõstjad Albus

Mitmed meie tõstesportlased osalesid Albus omaaegse tõstja Aleksander Rudolf Laane mälestusvõistlusel. Võistlus toimus vanusegrupiti, kus paremusjärjestus selgus tõstetud kilogrammide korrutamisel kehakaalu koefitsiendiga. Kõige edukam oli meile neidude noorim vanusegrupp kuni 13 aastat. Selles vanusegrupis saime kolmikvõidu. III koha võitis Berit Soo, kes kehakaalus kuni 76 kg tõstis 52 (21+32) kg. Isiklikke rekordeid parandas Berit rebimises viie ja tõukamises 4 kilogrammi võrra. Teise koha võitis alles esimest korda võistelnud Kirke Ojasaar. Tema tõstis kehakaalus kuni 40 kg 32(14+18) kg. Võitjaks tuli kehakaalus kuni 45 kg 74 (31+43) kg tõstnud Loore-Lii Aviste. Rebimises parandas Loore-Lii isiklikku rekordit kahe ja tõukamises kolme kilo võrra. Tõukamise 43 kg on ühtlasi uus Tartumaa noorte, juunioride ja ka täiskavanute rekord. Kuni 12-aastaste poiste seas tõstis Lukas-Voldemar Süld kehakaalus kuni 49 kg 27 (11+16) kg ja sai selle tulemusega 13 koha. Rebimises tõstis ta kaks ja tõukamises kolm kilo rohkem kui kunagi varem. Kaks kohta kõrgemal lõpetas Lauri Soo, kes kehakaalus kuni 73 kg tõstis 58 (25+33) kg. Lauri parandas isiklikku rekordit rebimises viie ja tõukamises kuue kilogrammi võrra. Kümnenda koha sai rebimises ja tõukamises kilogrammi võrra isiklikku rekordit parandanud Andre Uibo. Tema tõstis kehakaalus kuni 35 kg 33(15+18) kg. Täiskasvanute vanuseklassis kehakaalus kuni 73 kg olnud Jaan Korobov rebimises seekord tulemust kirja ei saanud, kuid tõukamises sirgetele kätele saadud 102 kg on sportlase uus isiklik rekord. Samas kehakaalus tõstis Kaspar Parm 185 (80+105) kg ja sai tubli kaheksanda koha.

Viktor Korobov, tõstetreener

Segakoor Rõõmusõõm 5

Kastre valla segakoor Rõõmusõõm on tegutsemas aktiivselt juba viiendat aastat. Viie aasta jooksul on juhtunud nii mõndagi: hulgaliselt kontserte; osalemine mitmel koorikonkursil; heategevusprojekt Tartu perekodu „Käopesa" toetuseks; osalemine vahvas telesaates „Suvenaabrid"; koostöö Kurepalu rahvateatriga etendustes „Nukitsamees" ja „Koidula"; meie dirigent Henri Kääriku autorikontserdid ning muusikavideo salvestamine tema laulule „Jäine lootus"; kontsertreis Horvaatiasse; koos rahvatantsuansamblitega Tarbatu ning Sõprus sai EV 100 aasta raames esinetud kolmel korral ühisetendusega „Meie Lugu" Austraalia väliseestlaste kogukondadele Adelaides, Sidneys ja Brisbane´is. Enamuse suuremate projektide ja reiside puhul on olnud üheks meie toetajaks Kastre vald - meie oma koduvald.

Oleme otsustanud oma viienda laulu täis juubelihooaja kokku võtta kolme kontserdiga „See viis haaras meid". Ühe neist kolmest sünnipäevakontserdist korraldame Kastre vallas täiesti uudses kontsertpaigas Kõivukülas Vabriku talus ja seda kõigile vallaelanikele kingitusena. Kontsert saab olema läbilõige Rõõmusõõmu viie aasta jooksul lauldud lemmiklauludest - „Areen", „Üle vee", „Paradiis",„ Ilus oled Isamaa", „Laisk karjane", „ Butterfly", „Words", „ Chili con carne" jpm.

Kaasatud on bänd, mis koosneb nii hobi- kui ka profimuusikuist, kellest tuntumad on ehk löökriistadel Tanel Ruben, basskitarril ja kontrabassil Andres Alaru ning elektrikitarril Jaagup Jürgel. Solistina lööb kaasa armastatud näitleja Kärt Tammjärv. Muusikuid ja soliste on ka koori seest - Kastre vallas poistest meheks kasvanud Oskar Daniel Telgmaa klaveril ja Roland Reinvald solistina. Kuna on laulupeo-aasta, siis toome ka paar laulupeo laulu kohalikule rahvale koju kätte. Ühe esitamisel neist aitab meid Kastre valla KIHKO lastekoor. Võime käsi südamel lubada, et tuleb põnev ja mitmekülgne kontsert, kus klassikalist koorilaulu kõlab oluliselt vähem kui tavaliselt koorikontsertidel harjutud. Tulge kindlasti meie pisikesest juubelist ja pärast sünnipäevakontserti pakutavast sünnipäevatordist osa saama.

Segakoor Rõõmusõõm. Foto erakogu

Segakoor Rõõmusõõmu 5 sünnipäeva kontserdid „ See viis haaras meid" toimuvad:

23.mail kl 19.00 Kastre vallas Kõivukülas Vabriku talus. Sissepääs kõigile prii

24. mail kl 18.00 Elva kultuurikeskuses Sinilind.

25. mail kl 17.00 Tartus, H.Elleri muusikakooli Tubina saalis.

Tartu ja Elva kontsertide pileti hind eelmüügist 5 EUR (pensionärid, õpilased, üliõpilased) ja 8 EUR. Kontsertpäeval kohapeal piletihind 7 EUR ja 10 EUR. Koolielistest nooremad lapsed tasuta. Kontsert on vaheajaga (Vabriku talu kontserdi vaheajal avatud kohvik) ja kestab ligikaudu 2 tundi ja 15 minutit.

Merle Kõrgesaar
Segakoor Rõõmusõõm

Noortekeskustes toimumas

Võnnu

Võnnu noortekeskuses on olnud mõnus kevadeootus. Nii mõnigi vahva tegevus on läbi viidud ja ringide tegevus on haaranud palju noori. Lisaks sellele aga otsime endale nutiringi juhendajat. Kui Sa tead kedagi, kes teab kedagi.... siis noortekeskuse Facebooki lehel on info ja kontakt olemas. Ootame väga endale särasilmset ja nutikat juhendajat!

Melliste

Kevad on saabunud ka meie õuele. Kuu tagasi idanema läinud lillherned on visanud kõvasti pikkust. Tavapärasest rohkem oleme tegelenud kõiksuguse käsitööga, alates savist lõpetades vanapaberiga.

Roiu

Märtsikuul tegelesime Roiul projektide kirjutamisega, kaks projekti on esitatud ja üks õiget aega ootamas. Tegime ka paar uut meisterdamise töötuba ja 5. aprillil käis külas käsitöömeister Aire Kattai, kes õpetas noortele algteadmisi joonistamisest.

toimetus

Heade soovide puu. Foto Veronica Kongi

We School Europe projektikoosolek Makedoonias

20.-24.03.2019 toimus Erasmus+ projekti kolmas kokkusaamine, seekord Kumanovos, Makedoonias. Sillaotsa Koolist osalesid Karin Kütt ja Monika Laisaar. Arutasime Euroopa teemat käsitleva õppekava koostamist, tutvusime kooli ja pealinna Skopjega. Kool oli suhteliselt kurvas seisus: aastal 1963 ehitatud maja polnud remonditud, õppevahendeid vähe, arvutid aeglased jne. Väga tunti puudust sportimisvahenditest. Kumanovo linnast ka head muljet ei jäänud, tänavatel vedeles prügi igal sammul. Küll aga oli kena pealinn Skopje. Pärast 1963. aasta maavärinat, kui hävis 80% linnast, on linn uuesti üles ehitatud. Projekt „Skopje 2014“ raames ehitati linna südamesse 136 uut ehitist, nüüd on see igati vaatamisväärne. Külastasime ka Makedooniast pärit Ema Teresa majamuusemi. Kindlasti sooviks tagasi minna ja tutvuda Makedoonia looduspaikadega. Järgmine projektikohtumine toimub Itaalias Corigiano Calabros maikuus. Siis osalevad ka meie koolist 10 õpilast ja 3 õpetajat.

Karin Kütt, Sillaotsa Kooli direktor

Projektikoosolek Makedoonias. Foto erakogu

Liikumine suurendab koolirõõmu ja parendab õpitulemusi. Foto erakogu

Sillaotsa Liikuma Kutsuv Kool

On hea meel teatada, et Sillaotsa kool liitus Liikuma Kutsuva Kooli programmiga!

Mis ja miks?

Terviseeksperdid soovitavad, et kõik lapsed ja noored vanuses 5–17 aastat peaksid aktiivselt liikuma iga päev vähemat 60 minutit. See on vajalik eeldus nende tervise, arengu ja ka õppimisvõime jaoks. Tänapäeva istuval ajastul ei tule liikumine aga laste jaoks loomulikult, vaid vajab teadlikku suunamist ja soodustamist, muuhulgas ka koolipäevadel. Liikuma Kutsuv Kool tähendab vahetundide korralduse, ainetundide, aga ka koolitee ja koolimaja läbimõtlemist nii, et lapsed saaksid olla võimalikult aktiivsed. Teadusuuringud näitavad, et paremad võimalused koolis liikuda seostuvad suurema koolirõõmu ja paremate õpitulemustega.

Mida programmiga liitumine tähendab?

Liikuma Kutsuva Kooli programmis osaledes hakkame oma koolis liikumisvõimalusi süsteemsemalt planeerima ning parandama. Oleme juba loonud võimlavahetunnid, paigaldanud ronimisseina, soetanud slackrack-i ja palju muud, ent väljakutseid jätkub veel. Selle kevade üks eesmärk on ühiselt järgmise aasta plaan läbi mõelda. Olete igati oodatud mõtteid jagama ja kaasa lööma! Meie kooli Liikuma Kutsuva Kooli põhitiimi veavad Chris Serglov, Nata-Ly Suuroja, Karin Kütt, Ott Artur Ojalaid ja Egert Sarik

Chris Serglov
Sillaotsa kooli huvijuht

Melliste lasteaia lapsed laulsid muinasjutumaal

14. märtsil toimus Luunja Kultuurikeskuses Tartumaa lasteaedade laulupäev, mis kandis nime „Muinasjutumaa“. Üritusest võttis osa 21 lasteaeda ja üle 200 vahva laululapse. Iga lasteaed esitas ühe muinasjututeemalise laulu ning koos rõõmustati kahe ühislauluga. Meie lapsed esitasid toreda loo „Ühes šokolaadilinnas“. Laulupäev oli imetore, täis muusikat, naeru ja üllatusi. Lapsed said maiustada kringli, jäätise ja rabarberilimpsiga.

Kaie Kangur,
muusikaõpetaja

Säde ees, häving taga

Tartu Annelinna päästekomando meeskonnavanem Raul Suits meenutab üht kevadist ohtlikku kulupõlengut, mida Tartu lähistel kustutamas käidi. „Saime väljakutse kuivati kõrvale ehitatud laohoone juurde, kus vanametalli lõikamisel pritsinud sädemetest oli süttinud poolde reide ulatuv kuluhein. Suure tuulega levis põleng kiiresti ja juba enne meie tulekut nägid kaks kohalikku meest hoonete kaitsmisega kurja vaeva," räägib Raul. „Õnneks tuli neile traktori ja veepütiga appi veel üks naabruses elav mees ning hooned jäid alles." Kuigi ka päästjad jõudsid kahe autoga üsna kiiresti kohale, oli selleks ajaks kulutuli juba laiale kõrrepõllule levinud. Tulekahjule saadi kiiresti piir peale tänu kahele õnnelikule asjaolule. Esiteks oli kuivanud maa juba tahe, põld kandis autot ja nii said päästjad voolikuliini otse masinalt maha panna ning kohe kustutama asuda. Teiseks jäi leekidele ette kraav, mis võttis põlengu hoogu tublisti maha. Siiski sai pisikestest sädemetest süttinud põlengus tuleroaks ligi kaks hektarit taimestikku koos seal elavate loomade ja putukatega.

Kui vanasti oli kulupõletamine suhteliselt tavapärane nähtus ja mõnel pool osaks maastikuhooldusest, siis nii see juba aastaid enam ei ole. Sihilik kulu süütamine on keelatud ning ka päästjad puutuvad sellega üha harvemini kokku. Päästjate kogemuse kohaselt panevad kulu tahtlikult põlema ainult igavlevad põnevust otsivad noored või vanast harjumusest ja teadmatusest eakamad inimesed. Selge on see, et iseenesest ohtlikud ja keskkonda hävitavad kulupõlengud ei sütti ja enamus neist saab alguse inimeste endi mõtlematutest tegudest. Näiteks sellest, kui koduümbruse või koduõue koristustöödel süüdatakse lõke tuulise ilmaga, mille toel väljub tuli lõkkeasemest või lendavad sädemed ümbrusele. Või visatakse auto aknast välja kustutamata suitsukoni või tikk, mis teeäärsele krõbekuivale kulule kohe tule otsa paneb.

Nii teavad kogenud päästjad igal kevadel, et veidi pärast lumesulamist, kui ilm on mõne päeva olnud tuuline, päikeseline ning kuiv, tuleb oodata väljakutseid rasketele kulupõlengutele. Nendeks valmistudes kontrollitakse maastikusõidukite töökorras olekut ning otsitakse välja ja paigaldatakse autodele kulukustutuse luuad.

Meeskonnavanem Raul Suitsu kodukomando tööpiirkonda jäävad suured Emajõe äärsed luhad, kus põlengute kustutamine on eriliselt kurnav töö. Eelmise aasta kevadel saadi väljakutse Tarumaale Luunja uue sadama lähistele, kus luht põlema oli süttinud. Selle süttimises oli ilmselt süüdi mõni tiku või suitsukoni maha pillanud hooletu kalamees. „Autoga sinna juurde ei saanud ja ainuke võimalus oli kululuud käes läbi kraavide ja üle mätaste sumbata," räägib Raul. „Siis andis väsimus tunda juba enne põlengupaigale jõudmist." Märjal ja soisel pinnasel põlesid kõrged mättad ehk niinimetatud „pokud", mille otsas kõndida polnud võimalik. Pokude vahel müttavatel päästjatel oli vahel tunne, et tuli liigub kiiremini kui nemad ise. Ka seal tulid kustutajatele appi kuivenduskraavid, mille taha tule levik kinni jäi. „Pokudepõleng" jõudis enne kustutamist üle hektarilisele alale levida.

Suur osa maastikupõlengutest, mille kustutamiseks päästjatel palju aega ja jõudu kulub, saavad alguse hooletust ümberkäimisest lahtise tulega või lõkke tegemisest. Et selliseid tulekahjusid ära hoida, pea meeles:

Lõket tohib teha ainult tuulevaikse ilma või nõrga tuulega (kuni 5,4 meetrit sekundis, mil liiguvad ainult puude peenikesed oksad).

Lõkkekoha ümbrus tuleb puhastada põlevmaterjalist ja kulust, et tuli ei leviks taimestikule või turbapinnasesse. Hea mõte on lõkke jaoks kaevata auk, et lõkkeaseme põhjaks jääks tulekindel muld, savi või liiv. Lisaks on kasulik lõkkease ümbritseda mittepõleva pinnase, näiteks liiva või kividega.

Lõkkel tuleb olla juures ja valvata, et tuli ümbrusele ei leviks.

Lõkke vahetus läheduses peab hoidma käepärast esmaseid kustutusvahendid. Selleks sobib veega täidetud ämber, kustutusluud, tulekustuti või veega survestatud voolik.

Lõkkes tohib põletada ainult puhast puitu ja haljastusjäätmeid.

Mitte mingil juhul ei tohi põletada lõkkes prügi või kemikaalidega töödeldud puitu, milleks on näiteks mööbli osad. See on tekkiva keskkonnakahju pärast seadusega keelatud.

Enne kui lõkkeaseme juurest lahkud, veendu, et lõke on kustunud või kustuta see ise. Uuesti süttimise vältimiseks kalla lõkkease veega üle või kata see pinnasega.

Omavalitsused on kehtestanud lõkete tegemiseks täiendavaid piiranguid. Nende kohta otsige infot omavalitsuste heakorra või jäätmekäitluse eeskirjadest.

Tuleohutusalast infot küsi lisaks päästeala infotelefonilt 1524 või uuri, mida ja kuidas tohib lõkkes põletada, internetist keskkonnaministeeriumi teemalehelt www.loke.ee.

Riivo Mölter
Lõuna päästekeskuse
ennetusbüroo nõunik

Kastre valla meestest, kes koos Lurichi ja Abergiga vallutasid maailma

Eesti tugevamate meeste kantsiks on peetud Tartut ja Tartumaad. Siit on tulnud kõige rohkem raske- ja poolraskekaallasi. Nende hulgas ka Mäksa mõisapiirkonnas sündinud Karl Paabut, Kastre mõisas sündinud Johannes Tigane ja mitmekordne maailmameister Jaan Jaago Luunja vallast.

Johannes Tigane oli üks andekamaid ja paremaid Lurichi ja Abergi maadlus-kaasaegseid. Lurich ise pidas oma õpilast Tigast enda järeletulijaks matil. Johannes Tigane, keda Eestimaal hüüti „Eesti tiigriks" ja Venemaal „Tigans-kiks", oli tõepoolest suur maadleja. Ta oli tõusmas maailma parimaks, milleks olid tal ka kõik eeldused: suurepärane kehaehitus ja loomupärane anne.

Johannes Tigase leidis maadlusmati jaoks vana maadleja Karl Paabut. 1888. a. märtsikuus Tartumaal Kastre mõisas tallmeistri pojana sündinud Juku Tigane oli tugevat kasvu mees. Tulevane maadleja käis koolis ja karjas, kuni sai mõisa tallipoisiks ja sama mõisa sepapoisiks ning masinameistri abiks viljapeksmisel. Karl Paabut - üks selleaegseid agaraid maadlussportlasi elas Tartus, kuid käis töö asjus sageli Kastre mõisas. Tema asjatundlik silm märkas peagi, et „Kastre-Juku" lisaks sellele, et ta igatpidi tubli ja hakkaja poiss on, omab ka ideaalset maadlejakeha ja vastavat kasvu. Paabut oli esimeseks meheks, kes tutvustas Tigast maadlusspordi elementaarsemate saladustega. Tundes noormehe talenti, ei tahtnud Paabut lasta sellel kaduma minna Kastres maad kündes ning muretses poisile 1905. aastal Tartu Leokese sepikotta koha. Tigane asus treenima „Abergi" nimelises spordiseltsis. Järgmisel aastal läks Tigane Tallinna, kus leidis teenistuse Niguli sepikojas. Noormees astus „Valvaja" seltsi, mille esimeheks oli tol ajal J. Loorberg. Maadleja August Kanastik märkas samuti poisi maadlejatalenti ja võttis tema õpetamise enda mureks. Kanastikku peab Tigane oma esimeseks tõsiseks maadlusõpetajaks. Paar aastat hiljem kolis Tigane jälle Tartusse. Ta on maadluse alal saanud juba ettevalmistuse. Oli aeg, kus ei tehtud suurt vahet elukutselise ja asjaarmastaja maadleja, sel ajal „lõbulase" vahel. Ta tegi asjaarmastajana kaasa maadlusvõistlused selleaegses Kooritsa tsirkuses. Tigane tuli võitjaks. See saigi temale „saatuslikuks": maadluste korraldaja pani Tigast tähele ja võttis ta endaga kaasa Pihkvasse, kus noor maadleja, võisteldes rea vanemate maadlejate keskel, tuli kolmandale kohale. Senisele sepapoisile avardusid nüüd suured võimalused „laia maailma" nägemiseks. Tigane maadles Harkovis ja sealt leviski Tigase kuulsus üle kogu Venemaa. Ta alustas varakult võistlemist Venemaa profitšempionaatidel ning edu oli kiire tulema. 1911. aastal Moskva tšempionaadil punases maskis maadeldes alistas kergelt kõik vastased. Peterburis maadles Tigane ka Abergiga. Nad demonstreerisid pealtvaatajaile toredat võtetetulevärki. Matš lõppes viigiga.

Lurichi õpilasena oli Tigane hea ka tehniliselt. Maailmameistri tiitli võitis Tigane 1911. aastal Pariisis, tulles Poddubnõi järele teiseks. Selleaegsete sportlike kommete kohaselt anti Pariisis korraldatavatel suurtel rahvusvahelistel maadlusvõistlustel esimesele, teisele ja kolmandale kohale tulnuile maailmameistri tiitlid.

1913. aastal reisisid Tigane ja Aberg koos Ameerikasse, kus ühinesid Lurichiga ning võistlesid kolmekesi paljudel turniiridel suure eduga. Seal teenis ta suuri rahasid vabamaadlejana. Tigane oli oma võimete tipul, kui algas maailmasõda ja Ameerikas viibivatele Venemaa kodanikele anti käsk astuda sõjaväkke. Kas sõita Venemaale või astuda Euroopasse saadetavasse ameerika sõjaväkke, see jäeti igale enda valida. Tigane eelistas tulla kodumaale. Ta saadeti rindele. 1917. a. sai ta põrutada lennukist visatud pommist, mille tagajärjel oli viis kuud järjest haiglates, kuni ta sõjaväeteenistusest vabastati ja tagasi Tartu saadeti. Tartu saabunult polnud tal midagi peale hakata. Ema oli surnud ning raha, mille ta oli oma teenistusest pannud Tartu panka hoiule ema nimele, oli koos pangaga evakueeritud Venemaale. Seda raha oli 19000 rubla. Taskud tühjad, ei olnud Tigasel muud öömaja leida kui Toomemäel pingil.

Sportimisest loobunud, asus Tigane elama Tallinnasse. Pärast Vabadussõja lõppu elatus ta juhuslikest töödest olles sepaselliks, piiritusevedajaks, sadamatööliseks, kingsepaks jne. Ta haigestus vesitõppe ning suri 1941. aasta augustis. Johannes Tigane on maetud Rahumäe kalmistule

„Eesti tiigri" tõeline karjäär ja parim maadlejaiga pidi saatuse tahtel minema tuulde maailmasõja aastatel.

19. sajandi lõpus kerkisid maadluses uued tähed. Sellel ajal kerkis esile ka kiviraiuja Karl Paabut, kelle suur jõud andis palju kõneainet. Karl Paabut oli lühikest kasvu (170 cm), kuid karu jõuga. Ta oli 20. sajandi vahetusel üks tugevamaid eesti maadlejaid.

Paabut sündis 5. märtsil 1879. a. Mäksa mõisapiirkonnas. Noorukina asus tööle kivilõhkujana, harrastas maadlust ning sirgus silmapaistvaks meistriks.

20. sajandi esimesel kümnendil hakkas paralleelselt asjaarmastajate maadlusvõistlustega toimuma ka Liivimaa elukutseliste maadlusturniir. Liivimaa meistriks tuli Karl Paabut.

Paabut oli mees, kellega tolleaegsed kuulsused kartsid kokku minna. Tihtipeale ilmus Paabut suurtele võistlustele ootamatult, seljatas seal mõne kuulsuse, sai preemia ja lahkus „teadmata suunas". Nagu tema kaasaegsed on jutustanud, kartis Paabut ainult Lurichit, kelle tehnika vastu ta võimetu oli.

Oma hiilgeaastail kaotas talle ka vene hiiglane Poddubnõi, kelle Paabut seljatas Peterburi võistlusel vähem kui kahe minutiga. Paabut rändas Euroopas palju ringi. Koos Lurichiga võttis ta 1907. a. osa Lissaboni maadlustšempionaadist ja ka härjavõitlusest. Paabut jäädvustas oma nime sellega meie raskejõustikku ajalukku, olles esimene eestlane, kes võttis osa härjavõitlusest Lissabonis.

Paabut oli ka elukutseline tsirkusemaadleja ning maadles mitmel pool tsirkuses veel esimese maailmasõja päevil. Paabuti käe all ja toel harjutanud ka seitsmekordne maailma ja viiekordne Euroopa meister Jaan Jaago. Kui Jaago ostnud kolmekümnendatel aastatel Tallinnas kivitöökoja ja sellega üsna kiiresti pankrotti läks, ostis Paabut töökoja endale. Karl Paabut suri 1939. aastal 10. mail Harjumaal. Ta maeti Tartu Pauluse kalmistule. Üks huvitav fakt ajast, kui Karl Paabut oli kivitöökoja omanik. Mahtra sõja 75. aastapäevaks 1933. aastal avati ausammas. Mahtra ausamba juures oli meistriks Karl Paabut, ülemise osa tarvis toonud ta graniidi ise kohale. Tema raiutud on ka kiri veskikivisse: „Siin võitles Eesti Talupoeg Tõe, Õiguse ja Vabaduse eest."

Tiina Arike

Jüriöö orienteerumine

Osalemine ja registreerimine:

Osalemine on tasuta.

Osalejate registreerimine toimub kohapeal ürituse avamisest stardini. Igale meeskonnale antakse numbriga helkurvest, mida peab orienteerumise ajal kandma üks tiimi liige. Pärast orienteerumist peab helkurvesti tagastama kohtunikule.

Tillu orienteerumisel saavad osaleda lasteaialapsed (kuni 7 - aastased k.a.).

Orienteerumise meeskond koosneb neljast liikmest, kuhu võivad kuuluda lapsed, täiskasvanud, naised, mehed. Soovitav on kutsuda tiimi samad liikmed, kes kogu Kastre valla „Sportliku Neliku" sarjas koos osalevad. Sel juhul saate aktiivsuspunkte ka meeskonnale. Iga osaleja saab individuaalse aktiivsuspunkti.

Orienteerumise juhend:

Orienteerumisrada läbitakse kõndides või joostes.

Tillu orienteerumises on ühisstart. Lapsega võib kaasa minna saatja. Osaleja otsib rajal lipuga tähistatud punkti ja kogub igast punktist eseme. Raja pikkus on ligikaudu 400 m. Rada loetakse läbituks, kui osaleja jõuab finišisse ja on kogunud teatud arvu esemeid.

Meeskondlik orienteerumine algab viitstardiga loositud järjekorras, stardiintervall 1 minut. Stardis antakse meeskonnale rajakaart, kuhu on märgitud kontrollpunktid (KP). KP-d on kaardil tähistatud punase ristiga. Meeskond liigub koos ja peab igas KP-s lahendama meeskondliku ülesande. Mitme meeskonna koos saabumisel KP-i lahendatakse ülesanne saabumise järjekorras. KP-s tehakse tähis selle läbimise kohta rajakaardile. Orienteerumisraja pikkus on ligikaudu 2 km. Rada on läbitud ja läbimise aeg fikseeritakse, kui meeskonna kõik liikmed jõuavad finišisse ja rajakaart antakse kohtunikule. Juhul kui rajakaardil esineb puudusi (nt. kontrollpunkt ei ole läbitud või puudub läbimise kohta märge), ei arvestata meeskonnal aega, kuid osalejad saavad „Sportliku Neliku" sarja aktiivsuspunkti ikka.

Autasustamine:

Esimesed sada orienteerumisraja läbinut saavad finisišis meene.

Meeskondliku orienteerumise 3 kiiremini raja läbinud tiimi saavad auhinnad.

Arvestust peetakse ühes vanuseklassis.

Korraldaja ja võistluse sponsorid võivad välja panna eriauhindu.

Üldised kohustused:

Osalejad on kohustatud orienteerumise jooksul täitma liiklusseaduse nõudeid. Soovitavalt ületama sõiduteed ülekäigurajal. Teed ületades veenduma, et sõiduteel ei lähene sõidukit. Igaüks vastutab oma ohutuse ja tervise eest ise.

Osalejad on kohustatud kasutama liiklemiseks ainult avalikuks kasutamiseks ette nähtud teid ja alasid.

Muu info:

Kõik käesoleva juhendiga määratlemata küsimused lahendab peakohtunik kohapeal.

Üritusel pakutakse teed, morssi ja pannkooke Naiskodukaitse Lõuna-Tartumaa jaoskonna poolt. Üritus lõpeb 22.00

Lisainfo: Kastre valla kodulehel „Sportlik Nelik" ja Võnnu Spordiklubi Facebooki lehel, tel. 5250634 Evelin Avi

Korraldajad: Võnnu Spordiklubi ja Naiskodukaitse Lõuna-Tartumaa jaoskond.

Toetajad: Kastre vald, Lange Motokeskus, Eesti Lennundusmuuseum, Nõo Lihatööstus.

Teeme ära talgud Kaagvere vabaõhukeskuses

toimuvad 27.aprillil algusega kell 10.

Kogunemine vabaõhukeskuse varikatuse all.

Täpsem info ja registreerimine:
http://talgud.teemeara.ee/events/kaagvere-vabaohukeskus-meeldivaks-puhkepaigaks-koigile

Korraldab MTÜ külaselts Kawershof.

Ehkki peamine talgupäev on üle Eesti 4. mail, toimub neid kõikjal üle Eesti ka muudel aegadel. Hoia end kursis talgud.teemeara.ee.

TARTU KALEV 1901

Võõpste Külakeskuse köögis

PULGAKOOKIDE MEISTERDAMISE ÕPITUBA

Sirgu Talu ja Võõpste Pereklubi kutsub kõiki vanemaid oma lastega koos kokkama.

24. APRILL KELL 17.00 JA 19.00
ÕPITUBA TOIMUB KAHES GRUPIS. KOHTADE ARV PIIRATUD! EELREGISTREERIMINE: VOOPSTEPEREKLUBI@GMAIL.COM VÕI 5212997

Osalustasu 2.- inimene
Korraldaja: MTÜ Võõpste Pereklubi "Noorus"

Sünnid:

GREGORY SPEEK	04.03.2019
CHRIS STEFAN VESKI	16.03.2019
ARIANNA SOFIA SEPPA	19.03.2019

Mälestame

RIHO KRIPSOO 06.12.1954 – 04.02.2019
ÕIE KÕLLAMETS 17.10.1937 – 10.02.2019
HELDUR SILM 15.03.1936 – 11.02.2019
VALVE KOHO 27.09.1933 – 14.03.2019
LEMBIT VIITKAR 19.08.1943 – 27.03.2019
ZINAIDA TASA 02.04.1920 – 30.03.2019
AHTO LUHT 02.06.1954 – 02.04.2019
SENTA KAIDMA 08.07.1957 – 02.04.2019

Väljaandja: Kastre Vallavalitsus
Toimetaja: Rasmus Toompere
Kontakt: Rasmus Toompere, kultuuri- ja teabespetsialist
7446520; rasmus.toompere@kastre.ee
Küljendaja: Kristiina Taaramäe
Trükiarv: 1950
Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja lühendada.